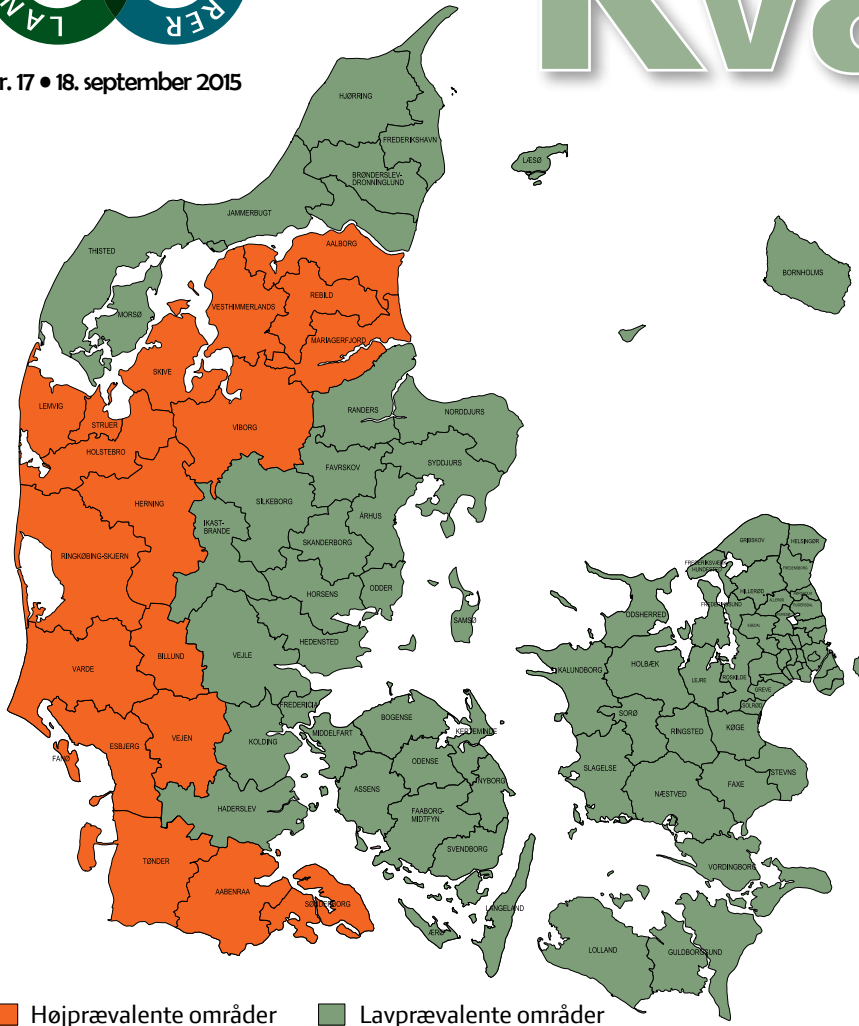

tema |

Ny salmonellabekendtgørelse

Den lavprævalente salmonella-zone udvides

Med en ny salmonellabekendtgørelse pr. 1. oktober udvides den lavprævalente zone til at omfatte områder i Jylland. Desuden træder en række andre ændringer i kraft, som vil øge smittebeskyttelsen i niveau 1-besætningerne.

En ny salmonellabekendtgørelse træder i kraft den første oktober. Bekendtgørelsen indebærer blandt andet, at den lavprævalente salmonella-zone udvides. At det kan lade sig gøre, skyldes et fortsat faldende antal af smittede besætninger. Antallet af malkekvægsbesætninger med salmonella er nu nede på 5,2 pct. Til sammenligning var tallet 15,7 pct., da den landsdækkende salmonellainsats i kvægbruget startede i 2007. De kødproducerende besætninger er nede på 2 pct. Målet er som bekendt et salmonella-frit kvægbrug i 2016.

”Det er meget positivt, at der fortsat bliver færre og færre smittede besætninger, og det er også det, der gør, at vi nu har et område i Jylland med så få salmonellabesætninger, at vi kan udvide den lavprævalente zone,” fortæller dyrlæge Erik Rattenborg, SEGES.

For at et område kan inddrages i den lavprævalente zone skal der være tale om et større sammenhængende område med ganske få el-

ler ingen besætninger smittet med salmonella. Hidtil har den lavprævalente zone omfattet Fyn, Sjælland og øerne, men udvides pr. 1. oktober med områderne nord for Limfjorden inklusiv Mors samt den midterste del af Østjylland omfattende en bue ind i landet fra Randers Kommune til Haderslev Kommune med Ikast-Brande Kommune som den vestligste. Formålet med zonerne er at inddæmme de smittede områder, så smittespredningen begrænses, og besætningerne i niveau 1 beskyttes bedst muligt.

Kræver større opmærksomhed ved handel

Reglerne for den høj- og lavprævalente zone er sådan, at det ikke er tilladt at flytte dyr fra den højprævalente til den lavprævalente. Udvidelsen betyder dermed, at landmændene i de nye lavprævalente områder vil kunne sælge dyr til hele landet, mens markedet for landmænd i den højprævalente zone tilsvarende bliver mindre.

Adskillelsen af zonerne er defineret af kommunegrænser. Men med inddragelsen af de nye områder er zonerne imidlertid knapt så enkelt defineret som hidtil, hvor alt vest for Fyn og Sjælland tilhørte den højprævalente zone.

”Hvis man bor i det lavprævalente område, skal man derfor være ekstra opmærksom på, hvor dyrene stammer fra, hvis man køber ind.

Tilsvarende skal man være opmærksom på, hvor dyrene skal hen, hvis man sælger dyr fra det højprævalente område,” understreger Erik Rattenborg. Han tilføjer desuden, at man skal huske at overholde 7/30-dages reglen.

Hvis man har dyr i begge zoner

De bedrifter (cvr-numre), som har ejendomme i begge områder, kommer til at tilhøre det lavprævalente område med samtlige ejendomme. De fleste er i niveau 1, men enkelte er i niveau 2. En niveau 2-ejendom i et lavprævalent område kommer under offentligt tilsyn. Offentligt tilsyn indebærer, at ejendommen pålægges restriktioner af Fødevarestyrelsen – det vil bl.a. sige forbud mod salg af levedyr undtagen til eksport.

Undtagelser

Hvis man allerede har en kontrakt om afgrænsning i et Natura 2000-område, kan man godt flytte dyr fra det højprævalente område til det lavprævalente – indtil kontrakten udløber.

Hvordan man skal forholde sig, hvis man har en kontrakt med et kviehotel, og zoneændringen omfatter enten kviehotellet eller egen ejendom, er endnu ikke fastsat. Men det vil, iflg. Erik Rattenborg, være på plads, når bekendtgørelsen træder i kraft.

Øget overvågning skal styrke smittebeskyttelsen

Med den nye salmonellabekendtgørelse skærpes bl.a. overvågningen af ikke mælkeleverende besætninger. Den øgede overvågning skal øge sikkerheden for korrekt fastlagt salmonellastatus.

Formålet med den høj- og lavprævalente zone er at inddæmme områderne med høj andel af salmonellasmittede besætninger, så smittespredningen begrænses, og besætningerne i niveau 1 beskyttes bedst muligt. For yderligere at øge denne beskyttelse

træder en række andre ændringer også i kraft med den nye bekendtgørelse.

Flere blodprøver

Ændringerne indebærer bl.a. bedre overvågning af kviehoteller, kvieopdræt samt slagtekalve- og kødkvægsbesætninger. Hidtil har der ikke været krav om blodprøvning af dyr fra kviehoteller – dvs. ejendomme med kvier fra flere ejendomme. Med den nye bekendtgørelse indføres imidlertid krav om blodprøvning på kviehotellerne to gange årligt. Prøverne skal tages af dyr en måned efter indsæt-

Krav om blodprøvning af kødproducerende besætninger skærpes.

telse i besætningen. For ejendomme med separat kvieopdræt bliver der krav om blodprøvning én gang årligt. For slagtekalve- og kødkvægsbesætninger øges frekvensen af blodprøver ved slagtning fra to til fire gange årligt.

”Formålet med at øge overvågningen i denne type besætninger er at have større sikkerhed for, at deres salmonellastatus er fastlagt korrekt,” forklarer dyrlæge Erik Rattenborg, SEGES.

Ingen niveau 1-placering med høje værdier

Det samme er argumentet for den ændring, som betyder, at det med den nye bekendtgørelse ikke længere vil være muligt at få sin besætning placeret i niveau 1 ved blodprøvning af kalve, hvis bedriftens tankmælksværdier blot er under 40. Fremover kræves, at fire gyldige mælkeprøver alle skal være under 25 i gennemsnit.

Ændrede regler for transport af dyr

På transportområdet ændres reglerne således, at hvis der transporteres dyr fra flere forskellige ejendomme, skal dyr fra niveau 2-besætninger hentes til sidst. Hvis der er dyr fra forskellige områder i samme transport, skal dyr fra højprævalente områder hentes til sidst. Også her er formålet at beskytte niveau 1-besætningerne bedst muligt.

/Kirsten Marstal

Salmonellafrihed giver bedre bundlinje

Det betaler sig at sanere hurtigt og effektivt. Sløser man med salmonella-management, kan infektionen koste op til 2.700 kr. pr. ko det første år.

Med de ændringer, som jævnligt er blevet foretaget i salmonellabekendtgørelsen siden saneringskampagnens start i 2007, lægges der hver gang bedre smittebeskyttelse af niveau 1-besætningerne ind i reglerne. Samtidig pålægges niveau 2-besætningerne flere restriktioner. Det sker for at skabe fremdrift i saneringen. Men det betyder også, at konsekvenserne ved at komme i niveau 2 øges.

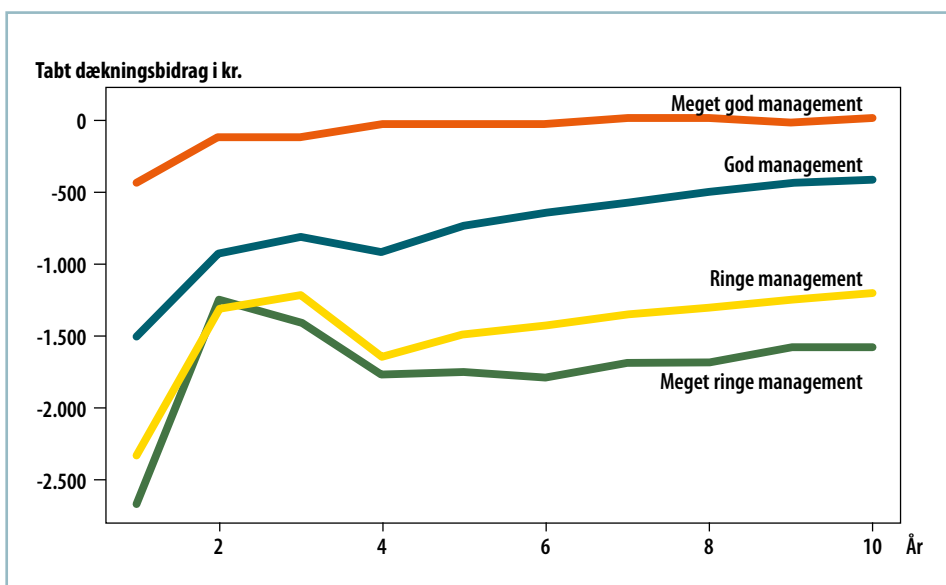
”Men den overordnede motivation for at sanere sin besætning fri bør ligge i den sundhedsmæssige gevinst i besætningen – foruden den moralske forpligtelse overfor fællesskabet og fødevarer sikkerheden. For salmonella i besætningen koster dyrt i reduceret sundhed og produktionstab,” lyder budskabet fra dyrlæge Erik Rattenborg, SEGES.

Figuren illustrerer, hvor vigtigt det er at følge handlingsplanen til punkt og prikke med optimal management for at minimere tabet og hurtigst muligt få saneret besætningen fri. Således fremgår det, at salmonella i en besætning på 200 køer med dårlig salmonella-management koster op til 2.700

kr. pr. ko det første år efter nysmitte. Det fortsatte tab er mellem 1.500 og 2.000 kr. pr. ko om året. I samme besætning – men med meget god salmonella-management – koster infektionen op til 500

kr. pr. ko i det første år efter nysmitte. Beregningerne er foretaget af Københavns Universitet i 2012 (Nielsen m.fl.). Læs mere om salmonellasanering på www.salmonella.dk

/Kirsten Marstal

Tabt dækningsbidrag i kroner. Kilde: KU, Inst. for Produktionsdyr og Heste.

tema |
Ny salmonellabekendtgørelse

Det skal være billigere at drive kvægbrug

L&F, Kvægs formand Peder Philipp vil på politisk omkostningsjagt. Foto: Merete Martin Jensen.

Den politiske kamp for færre omkostninger på bedriften intensiveres.

”Hvis vi ikke ser handling på det politiske område nu, får det katastrofale følger for erhvervet. Derfor bliver vi nødt til at få lagt langt større pres på vores

miljø- og fødevarerminister. Og jeg vil love, at vi har smøget de politiske skjortearmer helt op i arbejdet for at få gennemført omkostningslettelse, så det kan blive rentabelt at drive kvægbrug igen.”

Sådan lyder det fra formand for L&F, Kvæg, Peder Philipp. Han forklarer, at man har opprioriteret det politiske arbejde på de områder, der kan give effekt på bedriften her og nu.

”Det er jo altså ikke alt, der kræver lovændringer og lange implementeringstider, før det kan komme ud og virke. Der ligger en række forslag fra os på ministerens bord, som hun kan tage fat i og gennemføre den dag i morgen, hvis hun vil. Og vi vil presse maksimalt på for, at vi får handling nu,” lover Peder Philipp.

Færre skatter og afgifter

Blandt de forslag, der ikke kræver lange politiske implementeringstider, er blandt andet lettelse på

skatte- og afgiftsområdet, fx lettelse af jordskatten, pesticidafgiften og PSO-afgiften. Derudover kæmper man også for at få afskaffet diverse gebyrer til det offentlige, fx kontrolgebyr og byggesagsgebyr.

”Og så er der hele området omkring Lov om hold af malkekvæg, hvor vi arbejder på at få forlænget overgangsordningerne. På den måde forlænger vi levetiden på staldene, så vi kan skaffe finansiering, og vi undgår, at der bliver lagt yderligere omkostninger på kvægbruget i en svær tid,” forklarer Peder Philipp.

Fra L&F's side presser man ydermere på for at få gennemført den 16-punktsplan for landbruget, som Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti har fremlagt. Udover lettelse på gødningsområdet, vil den blandt andet også indebære en justering af anmeldeordningen, så det bliver muligt at lave mindre tilpasninger uden ny ansøgning om miljøgodkendelse. /Lone Sylvest Søgaard

Tvivlsom økonomi i mættet fedt

Der er ikke økonomi i at bruge mættet fedt i foderrationen med de nuværende priser.

Mættet fedt er dyrt. Det er mælk til gengæld ikke. Og det får teamleder Rudolf Thøgersen, SEGES Kvæg, til at påpege, at økonomien i at bruge mættet fedt i foderrationen forringes væsentligt, når mælkeprisen er så lav som nu.

”Ud fra den viden vi har om produktionsrespons på mættet fedt, er der ikke økonomi i at bruge det med de nuværende prisrelationer,” siger han.

Han opfordrer derfor alle til at regne på økonomien i netop deres foderration.

”Hvis man bruger dyrt mættet fedt i den nuværende situation, bør man enten overveje at reducere fedtsyreniveauet i rationen eller finde billigere alternativer, fx rapsfrø. Nye forsøg viser lige så god effekt på ydelsen med rapsfrø, som med mættet eller forsæbet fedt,” forklarer Rudolf Thøgersen.

Han erkender dog, at der kan være praktiske

udfordringer ved at fodre med valsede rapsfrø.

”Det kræver selvfølgelig, at man har en valser og kan lave det set-up, det kræver,” siger han.

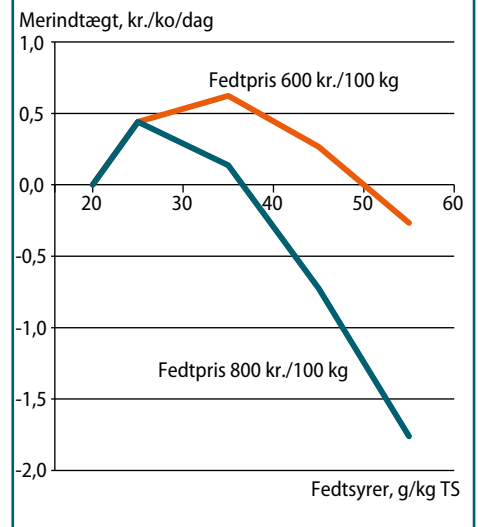
Rapsfrø i sønderjysk besætning

Kvægbrugskonsulent Camilla Bak, Syddansk Kvæg, er netop ved at undersøge muligheden for brug af rapsfrø i foderplanen til en besætning på 430 køer.

”Mine beregninger i DMS foderplan viser, at vi kan spare 50-70 øre pr. ration og samtidig få en bedre sammensætning med flere fedtsyrer, mere energi og lidt højere andel af grovfoder i foderplanen til besætningen, som yder over 12.000 kg mælk pr. årsko,” fortæller Camilla Bak og tilføjer, at en besætningsejer netop har haft succes med formaling af rapsfrøene i en indkøbt stålpladekværn af ældre dato.

”Teoretisk set ser foderplanen med rapsfrø ganske fornuftig ud. Så jeg er spændt på hele praktiken omkring håndtering og opbevaring af rapsfrø-

Mættet fedt fra 25 g fedtsyrer/kg tørstof

ene og ikke mindst, hvordan køerne reagerer på det,” siger Camilla Bak. /Lone Sylvest Søgaard

Celletallet falder fortsat trods kvotestop

Trods flere køer og højere produktion formår mælkeproducenterne fortsat at forbedre mælkekvæliteten.

Selvom mælkeproducenterne har øget produktionen med 47 kg EKM pr. årsko siden april måned, svarende til en samlet forøgelse på 5 pct., fortsætter celletallet ufortrødent sin vej nedad. Mens det sidste år lå på 235.141 i uge 34, lå det i år på 221.708 i samme uge.

Celletallet er således faldet yderligere i en periode, hvor kvoterne er forsvundet, og antallet af køer

er øget med 5.000. Faldet kan med andre ord ikke tilskrives udsætning af celletalskøer.

Signalerer ansvarlighed

Ifølge dyrlæge Michael Farre, SEGES, er der ikke nogen entydig forklaring på den flotte udvikling.

”Man kunne tro, at der ville være flere førstestalkvæer med lavere celletal efter kvotestoppet. Men faktisk er der færre førstestalkvæer, hvilket gør udviklingen endnu mere imponerende. En væsentlig faktor kan imidlertid være, at vi har haft en væsentlig køligere sommer i år end sidste år,” forklarer

Vores Mælk®
- en ren fornøjelse

han. Michael Farre vil dog ikke underkende det signal om fokus og ansvarlighed fra mælkeproducentenes side, der også ligger i udviklingen.

”Det viser, at folk alligevel har været selektive i deres levering frem for at levere rub og stub. Det understreges yderligere af, at celletallet hos den store mellemgruppe, der ligger på landsgennemsnittet, bevæger sig nedad,” lyder det fra dyrlægen.

Han tilføjer, at endnu et positivt aspekt i udviklingen er, at antallet af yverbehandlinger i perioden heller ikke er steget. /Kirsten Marstal

Rå mælk til madekspertene

Stjernekokken Vivi Schou står for dette års gallamiddag, hvor Danmarks samlede anmelderkorps kårer de bedste retter, som de har fået under deres mange restaurantbesøg. Foto: Flemming Gernyx.

Rå mælk indgår i både forret og dessert, når superligaen inden for dansk gastronomi mødes ved en gallamiddag og kårer årets ret.

Når danske madanmeldere 20. september kårer årets ret, foregår det ved en gallafest, hvor hele parnasset i form af kokke, madanmeldere, madbloggere, politikere m.fl. deltager. Til den begivenhed får deltagerne naturligvis serveret den ypperligste gallamiddag. Og i år er rå mælk en væsentlig ingrediens i både forret og dessert. Rå mælk er således hovedelementet i desserten, som består af is og indgår i forretten både i små pandekager – såkaldte blinis – og i den fromage fraise, som serveres til. Det er kokken Vivi Schou fra Restaurant Babette i Vordingborg, der står for gallamiddagen. Vivi Schou var også den første danske kok, der lod sig begejstre af den rå mælk og tog den i brug i sin restaurant.

En drømmeplatform

Ifølge landets eneste distributør af rå mælk, Povl Lønberg, er kåringen og gallamiddagen en drømmeplatform for præsentation af den rå mælk.

“Vi har at gøre med et gæstebud på 350 personer, som består af landets førende madanmeldere og madbloggere samt toppen af stjernekokke i Danmark. Det er virkelig superligaen indenfor gastronomi, og vi kan simpelthen ikke få den rå mælk præsenteret et bedre sted,” fortæller Povl Lønberg og tilføjer, at også fødevareminister Eva Kjer Hansen vil være blandt gæsterne. Som optakt til gallamiddagen vil der yderligere være et fødevaremarked, hvor de enkelte producenter har lejlighed til at præsentere deres fødevarer for deltagerne.

Glad mælkeleverandør

Gallamiddagens råvareregion 2015 er ‘Sydhavsørerne’, en samlet betegnelse for kommunerne Vordingborg, Guldborgsund og Lolland. Netop i denne region huserer mælkeproducent Anders Kappel, og det er ham, der leverer den rå mælk til middagen, og det er han godt tilfreds med.

“Jeg synes da, det er sjovt at levere mælken til sådan en begivenhed. Det er jo spændende, at vores råvare bliver set i et helt andet perspektiv end blot som en discountvare. De her folk kan jo sætte nogle ord – og ikke mindst fokus – på vores mælk, som vi aldrig selv ville være i stand til,” lyder det fra Anders Kappel. /Kirsten Marstal

Kom godt i gang med DMS Dyreregistrering

Overraskende, simpelt og logisk. Sådan vurderer en kursusedtager introduktionen til DMS Dyreregistrering. Kom godt i gang med et kursus på et rådgivningscenter.

Det gamle Dyreregistrering lukker som bekendt ved udgangen af 2015. Derfor tilbyder flere rådgivningscentre i øjeblikket kurser i DMS Dyreregistrering. En af de landmænd, der har deltaget i et kursus, er Anne Mette Christiansen, ansat på Nørregård ved Hjørring:

“Jeg havde meldt mig til kurset for at komme hurtigt ind i programmet og for at være sikker på, at vi gør det rigtigt fra starten,” fortæller Anne

Mette Christiansen. Hun er efter eget udsagn ikke den store it-nørd og havde frygtet, at det ville være kompliceret.

“Men på kurset fandt jeg ud af, at det faktisk er meget simpelt og logisk, når man lige får de grundlæggende ting at vide. Og så var det super, at vi arbejdede med vores egen ejendom på pc'en. Nu tør jeg godt gå hjem og gå i gang,” fortæller Anne Mette Christiansen.

Er du ikke i gang med at bruge DMS Dyreregistrering, så benyt lejligheden, tag et kursus og bliv fortrolig med programmet. Hvert kursus varer cirka tre timer. Listen over tid og sted finder du på: www.landbrugsInfo.dk > It > Kvæg.

/Kirsten Marstal

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne: Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne

LDP 2020

Se Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne

Digital dermatitis hos kvierne nedsætter ydelsen i laktationen

Mælketab på op til 335 kg i første laktation kan være konsekvensen af selv mildere tilfælde af digital dermatitis hos kvier.

Fokus på forebyggelse og behandling af digital dermatitis ligger sædvanligvis hos køerne. Men nu viser en ny amerikansk undersøgelse, at det godt kan betale sig også at rette blikket mod kvierne. Undersøgelsen viser nemlig, at kvier med et eller flere tilfælde af digital dermatitis havde lavere ydelse i første laktation og ringere frugtbarhed, end kvier uden digital dermatitis. Der sås således et tab på mellem 199 og 335 kg mælk i første laktation samt signifikant ringere chance for drægtighed ved første inseminering og flere tom dage.

“Resultatet af undersøgelsen er meget interessant,” lyder det fra dyrlæge Pia Nielsen, SEGES.

“Mig bekendt er det første gang, at der er regulær dokumentation for, at digital dermatitis hos kvier generelt nedsætter ydelsen i første laktation. Det er altså ikke kun en konsekvens hos dem, som rammes hårdt,” lyder det fra dyrlægen.

Undersøgelsen er foretaget af forskere ved University of Wisconsin og publiceret i Journal of Dairy Science.

Husk i øvrigt, at du kan se fotos og beskrivelser af digital dermatitis og andre klovlidelser i klovtalasset på www.sundklov.dk under afsnittet Billeder og beskrivelser. /Kirsten Marstal

Kom til Åbent Landbrug på AU Foulum

Har du lyst til at høre om den sidste nye forskning inden for kvæg og fødevarer, se verdens største biogasanlæg eller hvordan protein kan udvindes fra grøn biomasse? Få en spændende og lærerig dag, når Aarhus Universitet i Foulum 20. september åbner dørene kl. 10-16 i forbindelse med Åbent Landbrug. Der er selvfølgelig også masser af spændende aktiviteter for børnene. Læs mere på www.dkc-foulum.dk